

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Voorstel van Wet tot wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, de Wet studiefinanciering 2000 en de Wet voortgezet onderwijs 2020 houdende de verankering van het experiment educatieve module en enkele andere aangelegen wijzigingen op het gebied van de lerarenopleiding (Wet educatieve module)

Voorstel van wet

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk wordt geacht om het experiment educatieve module om te zetten in een structurele wettelijke regeling met het oog op het doen toenemen van het aantal leraren in het voortgezet onderwijs;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I. WIJZIGING VAN DE WET OP HET HOGER ONDERWIJS EN WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

De Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1.1 wordt in de alfabetische volgorde ingevoegd:

educatieve module: deel van een bacheloropleiding in het wetenschappelijk onderwijs van 30 studiepunten dat is gericht op de voorbereiding van het geven van onderwijs in een vak, als bedoeld in artikel 7.12, eerste lid, onderdeel c, van de Wet voortgezet onderwijs 2020.

B

Aan artikel 7.11, vijfde lid, wordt een zin toegevoegd, luidende: 'In voorkomende gevallen wordt op deze verklaring melding gemaakt van de daaraan verbonden

bevoegdheid, bedoeld in de artikelen 7.11 of 7.12 van de Wet voortgezet onderwijs 2020.'

C

Aan artikel 7.24 wordt een lid toegevoegd, luidende:

5. Voor de inschrijving voor een opleiding alleen met het oogmerk gebruik te maken van de educatieve module geldt het bezit van een graad Bachelor in het wetenschappelijk onderwijs als vooropleidingseis.

D

Aan artikel 7.32, derde lid, wordt een zin toegevoegd, luidende: 'De inschrijving voor een opleiding geschiedt ook indien een student gebruik wil maken van een educatieve module en alleen met dat oogmerk wenst te worden ingeschreven.'

E

Artikel 7.49a wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt na 'premasters' ingevoegd 'en educatieve modules'.
2. In het eerste lid wordt na 'premaster' ingevoegd 'en een educatieve module'.
3. In het tweede lid wordt na 'van een premaster' ingevoegd 'of een educatieve module' en wordt na 'voor de premaster' ingevoegd 'onderscheidenlijk de educatieve module'.
4. In het derde lid wordt na 'van een premaster' ingevoegd 'of een educatieve module', wordt na 'van de premaster' ingevoegd 'of de educatieve module' wordt na 'voor de premaster' ingevoegd 'onderscheidenlijk de educatieve module'.

F

Artikel 7.49b wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt na 'premasters' ingevoegd 'en educatieve modules'.
2. In het eerste, vierde en vijfde wordt na 'een premaster' ingevoegd 'of een educatieve module'.
3. In het zesde lid wordt na 'een premaster' ingevoegd 'en de vergoeding voor een educatieve module'.

G

Voor hoofdstuk 19 wordt een titel ingevoegd, luidende:

Titel 21. Wet educatieve module

Artikel 18.100. Overgangsbepaling inschrijving educatieve module

De inschrijving van degene die op het tijdstip van inwerkingtreding van artikel I van de Wet educatieve module is ingeschreven bij een educatieve module op grond van artikel 27, derde lid, van het Besluit experimenten flexibel hoger onderwijs wordt van rechtswege omgezet in een inschrijving voor een opleiding waartoe deze educatieve module behoort, met dien verstande dat in afwijking van artikel 7.49a en 7.49b de verschuldigdheid en de hoogte van een vergoeding worden bepaald aan de hand van artikel 27, derde lid, van het Besluit experimenten flexibel hoger onderwijs, zoals dat luidde onmiddellijk voor inwerkingtreding van artikel I van de Wet educatieve module.

Artikel II. WIJZIGING VAN DE WET STUDIEFINANCERING

Artikel 5.2a van de Wet studiefinanciering 2000 komt te luiden:

Artikel 5.2a Verlenging duur prestatiebeurs hoger onderwijs vanwege het volgen van een hbo-lerarenopleiding

1. In aanvulling op artikel 5.2, eerste lid, wordt de prestatiebeurs hoger onderwijs op aanvraag eenmalig 1 jaar langer verstrekt, indien de aanvrager een ho-student betreft die:

- a. met goed gevolg het afsluitende examen van een bacheloropleiding heeft behaald of in het bezit is van een daarmee gelijkgesteld diploma;
- b. is ingeschreven bij een aan een hogeschool verbonden opleiding gericht op het beroep van leraar in het voortgezet onderwijs; en
- c. niet eerder een opleiding heeft afgerond welke is opgenomen in het onderdeel onderwijs van het register, bedoeld in artikel 6.13, eerste lid, van de WHW.

Artikel III. WIJZIGING WET VOORTGEZET ONDERWIJS 2020

De Wet voortgezet onderwijs 2020 wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 7.11, eerste lid, onder a, wordt na 'een getuigschrift dat' ingevoegd 'of de verklaring die'.

B

Artikel 7.12 komt als volgt te luiden:

Artikel 7.12. Educatieve minor en module voor onderwijs in mavo en de eerste drie leerjaren havo en vwo

1. Onverminderd artikel 7.10 is tot het geven van onderwijs in het mavo en de eerste drie leerjaren havo en vwo ook bevoegd degene die:

- a. in het bezit is van een getuigschrift van een bacheloropleiding of masteropleiding als bedoeld in artikel 7.3a, eerste lid, van de WHW; en
- b. blijktens dat getuigschrift van die bacheloropleiding ten minste 30 studiepunten met goed gevolg heeft besteed aan voorbereiding op het geven van onderwijs in een vak in die leerjaren dat inhoudelijk met zijn opleiding overeenkomt en waaruit blijkt dat de leraar voldoet aan de bekwaamheidseisen voor het onderwijs dat de leraar in dat vak zal geven; of
- c. blijktens een verklaring als bedoeld in artikel 7.11, vijfde lid, van de WHW ten minste 30 studiepunten met goed gevolg heeft besteed aan voorbereiding op het geven van onderwijs in een vak in die leerjaren dat inhoudelijk met zijn opleiding overeenkomt en waaruit blijkt dat de leraar voldoet aan de bekwaamheidseisen voor het onderwijs dat de leraar in dat vak zal geven;

2. Voor de toepassing van dit artikel wordt een certificaat dat is afgegeven op basis van artikel 27, vierde lid, van het Besluit experimenten flexibel hoger onderwijs gelijk gesteld met een verklaring als bedoeld in het eerste lid, onderdeel c.

Artikel IV. Inwerkingtreding

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel V. Citeertitel

Deze wet wordt aangehaald als: Wet educatieve module.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Memorie van toelichting

I. Algemeen

1. Inleiding

Ondanks alle inspanningen van de afgelopen jaren neemt het tekort aan leraren in het voortgezet onderwijs (hierna: vo) verder toe. Op basis van de meest recente ramingen wordt voor het jaar 2025 een extra onvervulde vraag verwacht van 1.250 fte. De verwachting is dat in 2025 in het tweedegraadsgebied voor de vakken natuurkunde, scheikunde, klassieke talen, Duits en Frans grofweg 10% van de werkgelegenheid niet vervuld zal kunnen worden. Voor informatica is dat naar verwachting 40%. De huidige aanpak voor de tekortvakken biedt nog onvoldoende resultaat om deze tekorten te beperken.¹ Dit betekent dat de toegankelijkheid (en studeerbaarheid) van lerarenopleidingen belangrijker is dan ooit. De afgelopen tien jaar hebben hogescholen en universiteiten geprobeerd hieraan een bijdrage te leveren door in te spelen op de behoefte aan meer flexibele opleidingsroutes. Zo zijn er nieuwe opleidingsroutes ontwikkeld voor studenten die al een vakinhoudelijke opleiding hebben afgerond en leraar willen worden in een schoolvak dat daarbij aansluit.

Het 'gewone' universitaire opleidingstraject voor een eerstegraads leraar is een combinatie van een vakinhoudelijke bachelor, een vakinhoudelijke master, en een educatieve master die zich met name richt op de pedagogische en (vak)didactische aspecten van het leraarschap. Sinds 2010 is het echter mogelijk om tijdens de vakinhoudelijke bachelor via een educatieve minor een deel van de pedagogische en (vak)didactische aspecten van het leraarschap op te doen. Deze minor richt zich op de belangrijkste elementaire vaardigheden van een leraar, zoals klassenmanagement en lesvoorbereiding. Na afronding van de minor ontvangt de student een beperkte tweedegraads bevoegdheid, waarmee hij in een met zijn opleiding inhoudelijk overeenkomend vak onderwijs mag geven in het middelbaar algemeen voortgezet onderwijs (hierna: mavo)², in de eerste drie leerjaren van het hoger algemeen voortgezet onderwijs (hierna: havo) of het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (hierna: vwo). Het doel van de minor is om universitaire studenten kennis te laten maken met het beroep van leraar, hen daarvoor te interesseren, en een opstap te bieden naar een volledige eerste- of tweedegraads lerarenopleiding.

In 2016 is het experiment 'educatieve module' gestart, waarmee het voor studenten mogelijk is gemaakt om het programma van de minor ná een afgeronde bachelor te volgen.³ De educatieve minor heet dan 'educatieve module'. In de praktijk overlapt de inhoud van de minor en de module inhoudelijk met de inhoud van het eerste half jaar van de educatieve master.

In het hoger beroepsonderwijs (hierna: hbo) is de zogenoemde 'kopopleiding'⁴ de meest gebruikte route naar het leraarschap voor studenten die al een vakinhoudelijke bacheloropleiding hebben afgerond. Zij hebben door middel van deze verkorte opleiding de mogelijkheid om in een jaar een tweedegraads lerarenopleiding af te ronden indien zij een bacheloropleiding hebben afgerond die verwant is aan het betreffende schoolvak. Met dit wetsvoorstel wordt voorgesteld de wettelijke kaders van de kopopleiding, de educatieve minor en de universitaire masteropleiding tot leraar beter aan te laten sluiten bij de praktijk. Daarnaast wordt voorgesteld de educatieve module om te zetten in een

---

¹ Kamerbrief Lerarenbeleid en onderwijsarbeidsmarkt 2020 (27923, 413).

² In de onderwijspraktijk wordt gesproken over de theoretische leerweg in het vmbo, maar in de WVO2020 wordt gebruik gemaakt van de term mavo.

³ Besluit experimenten flexibel hoger onderwijs (Stb. 2016, 145).

⁴ Een kopopleiding is de opleiding als bedoeld in artikel 5.2a van de Wet studiefinanciering 2000. Studenten aan een kopopleiding volgen een vierjarige lerarenopleiding in een bepaald vak, maar krijgen op grond van hun inhoudelijk verwante vooropleiding over het algemeen 180 studiepunten vrijstelling. Het resterende deel van het programma ter grootte van 60 studiepunten wordt een 'kopopleiding' genoemd.

structurele regeling. Met deze maatregelen wordt beoogd de drempel om leraar te worden te verlagen, zodat het aantal leraren zal toenemen en het lerarentekort zal afnemen.

2. Hoofdpijnen van het voorstel

Met dit wetsvoorstel worden verschillende maatregelen geïnitieerd. De maatregel beogen separaat en in samenhang een bijdrage te leveren aan de afname van het lerarentekort. De maatregelen betreffen: i) het flexibeler maken van de mogelijkheden om deel te nemen aan (onderdelen) van het onderwijs dat voorbereidt op het vak van leraar, ii) de mogelijkheid om relevante arbeidservaring of later verworven inhoudelijke kennis makkelijker te kunnen betrekken bij het bekwaamheidsoordeel, iii) en het verruimen van de mogelijkheden om studiefinanciering toe te kennen aan studenten die een tweedegraads lerarenopleiding volgen in het hbo. De maatregelen zullen in dit hoofdstuk separaat besproken worden.

2.1 De educatieve module

2.1.1 Experiment en evaluatie

Met het in 2016 gestarte experiment 'educatieve module' wordt beoogd te onderzoeken of door educatieve modules nieuwe doelgroepen kiezen voor het leraarschap in het voortgezet onderwijs en meer gediplomeerden in het wetenschappelijk onderwijs worden opgeleid tot leraar in het voortgezet onderwijs.⁵ Zoals eerder vermeld geeft het experiment een student die reeds beschikt over een bachelor of mastergetuigschrift de mogelijkheid zich in te schrijven voor een educatieve minor (dan educatieve *module* genoemd). Indien de student de module met goed gevolg afrondt, ontvangt hij van de examencommissie van de aan het experiment deelnemende instelling een 'certificaat educatieve module'. Met dit certificaat heeft de student op grond van het Besluit experimenten flexibel hoger onderwijs een beperkte tweedegraads bevoegdheid. Dit betekent dat hij bevoegd is onderwijs te geven in de mavo, en in de onderbouw van de havo en het vwo. Daarnaast kan de student na het afronden van de educatieve module (of minor) vanwege vrijstellingen een (volledige) eerstegraads bevoegdheid (door middel van afronding van een educatieve master) binnen een half jaar behalen. Hiervoor is uiteraard wel vereist dat de student ook een vakinhoudelijke master heeft afgerond.

De evaluatie van het experiment heeft plaatsgevonden aan de hand van twee criteria: i) de mate waarin meer gediplomeerden in het wetenschappelijk onderwijs zijn opgeleid voor leraar in het voortgezet onderwijs; en ii) de mate waarin meer gediplomeerden op bachelorniveau in het wetenschappelijk onderwijs direct of indirect doorstromen naar een master lerarenopleiding op het niveau van wetenschappelijk onderwijs of naar het beroep leraar. Hiervoor is gekeken naar de ontwikkelingen in deelname en diplomering aan de lerarenopleiding, en naar de mate waarin het daarbij gaat om nieuwe doelgroepen. De vraag is daarbij ook of de deelname aan de minor niet verplaatst van binnen naar buiten de bachelor (in dat geval zou er geen toename van het totaal aantal deelnemers zijn). Bepalend voor het succes is ook of de deelnemers inderdaad studenten zijn die zonder deze mogelijkheid niet gestart zouden zijn met een universitaire lerarenopleiding.

Gedurende het experiment zijn twee op elkaar afgestemde onderzoeken uitgevoerd naar de educatieve minor en de educatieve module. Wageningen University & Research (hierna: WUR) heeft in opdracht van de VSNU (Vereniging Nederlandse Universiteiten) een onderzoek uitgevoerd naar de educatieve module waarbij enquêtes zijn gehouden onder (oud)studenten en lerarenopleiders.⁶ ResearchNed heeft daarnaast in opdracht

---

⁵ Artikel 28 van het Besluit experimenten flexibel hoger onderwijs.

⁶ Pers, M. van der, Runhaar, P. en Brok, P. van de, Rapportage evaluatie educatieve module (Wageningen december 2020) de rapportage is te vinden via: www.wur.nl/web/file?uuiid=f5f896c5-1c56-4f0f-ad5f-0868c365d37e&owner=497277b7-cdf0-4852-b124-6b45db364d72&contentid=568254.

van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een evaluatie uitgevoerd, waarbij een enquête is gehouden onder schoolleiders van scholen voor voortgezet onderwijs en een aanvullende enquête onder (oud)studenten.⁷ Om het veld niet dubbel te belasten, hebben de onderzoekers de gegevens van de onderzoeken met elkaar gedeeld.

Uit de onderzoeken blijkt dat het aantal studenten dat de educatieve module heeft gevolgd sinds de start in 2016 is opgelopen van 20 naar 145 in 2018. In dezelfde periode is het aantal studenten dat een educatieve minor heeft gevolgd gestegen van 365 naar 421. De meest recente cijfers van de Dienst Uitvoering Onderwijs (hierna: DUO) laten zien dat het aantal studenten dat is ingeschreven voor deelname aan een educatieve module verder is gestegen naar 187 studenten in 2021. De VSNU zet in op een vergroting van het aantal studenten via het Actieplan Academische Leraren 2019-2022.

Uit de evaluatie van de WUR blijkt dat de educatieve module een bredere doelgroep aanspreekt dan de educatieve minor. Waar de minor hoofdzakelijk gevolgd wordt door studenten jonger dan vijftientig jaar, is 28 procent van de studenten die de educatieve module heeft gevolgd ouder dan vijftientig jaar en 30 procent van de studenten zelfs ouder dan 30 jaar.⁸ Het doel van de educatieve module om een andere doelgroep aan te spreken lijkt daarmee gehaald. Ook is er sprake van een stijging van het totaal aantal studenten dat de educatieve minor dan wel de educatieve module volgt. Er is daarbij maar zeer beperkt sprake van een verschuiving van studenten van de educatieve minor naar de educatieve module. Van belang is tevens dat de meeste studenten volgen bovendien een educatieve minor of module gericht op een tekortvak (60%) (natuurkunde, scheikunde, klassieke talen, Duits, Frans en informatica). De doorstroom van personen met een afgeronde educatieve minor of module naar een educatieve master is (nog) niet volledig in beeld te brengen. Deels komt dit omdat de deelname aan de educatieve minor of module nog niet wordt bijgehouden op een manier die het mogelijk maakt om deze gegevens te combineren met de inschrijfggegevens voor de educatieve master. Daarnaast is de verwachting dat een substantieel deel van de studenten pas na een aantal jaren te hebben gewerkt in het onderwijs de educatieve master gaat volgen. Het uiteindelijke rendement is daardoor waarschijnlijk ook pas over een aantal jaren te meten.

Uit de enquête die de WUR heeft uitgevoerd onder ex-studenten van de minor en de module kan wel een voorzichtige conclusie getrokken worden ten aanzien van de intentie van de studenten die de module volgen.⁹ De studenten lijken meer dan de studenten die de minor volgen al te hebben gekozen voor een baan in het onderwijs. Uit de enquête blijkt dat 75% van de ondervraagde studenten aan de educatieve module aangeeft door te willen gaan in het onderwijs. Een deel daarvan direct na het behalen van de educatieve module en een deel daarvan pas na het afronden van een eerstegraads lerarenopleiding. Dit beeld wordt ook bevestigd doordat 55% van de studenten die de module hebben gevolgd, aangeeft een baan in het onderwijs te hebben. Alle leraren die werkzaam zijn in het onderwijs met een beperkte tweedegraads bevoegdheid geven aan verder te willen studeren voor een eerstegraads bevoegdheid of dit te overwegen.¹⁰ Een meerderheid van de bevraagde schoolleiders van vo-scholen geeft bovendien aan dat nieuwe leraren met een beperkte tweedegraads bevoegdheid binnen hun school aangemoedigd worden om een volledige onderwijsbevoegdheid te halen.

---

⁷ Lommertzen, J., Casteren, W. van, Vroegh, T. & Muja, A. Evaluatie educatieve minor en module in het wo. Onderzoek in opdracht van het ministerie van OCW (Nijmegen, 2021). Het rapport is te vinden via:

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2021/02/28/evaluatie-educatieve-minor-en-module-in-het-wo/Evaluatie+educatieve+minor+en+module+in+het+wo.pdf>.

⁸ Pers, M. van der, et al. (2020), p. 12.

⁹ Pers, M. van der, et al. (2020).

¹⁰ Lommertzen, J. et al. (2021) p. 20.

De meest ingewikkelde vraag om te beantwoorden is of de studenten die de educatieve module hebben gevolgd, zonder het experiment ook hadden gekozen voor een volledige lerarenopleiding. De totale studentenaantallen van de lerarenopleidingen zijn om allerlei redenen namelijk enorm in beweging. Onder andere het lerarentekort en de toegenomen concurrentie uit andere sectoren hebben effect op de instroom. Daarnaast maken ook de recente clustering van de educatieve masters per schoolvak tot een beperkt aantal brede masters, en nieuwe opleidingsmogelijkheden, zoals de tweejarige educatieve master die op meer plekken wordt aangeboden, dat deze vraag niet te beantwoorden is aan de hand van cijfers over het totale aantal inschrijvingen voor de lerarenopleiding. In ieder geval is er geen sprake van een significante dip in de inschrijvingen van de educatieve masters die te relateren is aan de introductie van de educatieve module.

Kwalitatieve waardering van de educatieve minor en module

In het onderzoeksrapport van ResearchNed geven de onderzoekers aan dat de educatieve minor en module volgens lerarenopleiders en studenten een voldoende basis bieden voor startende leraren.¹¹ Uit de evaluaties door ResearchNed blijkt dat de bekwaamheid van afgestudeerden van een universitaire bacheloropleiding met educatieve minor of module wel sterk afhankelijk is van de persoonlijke vaardigheden en de geschiktheid voor het beroep van leraar. Scholen geven aan dat startende leraren die alleen een minor of module hebben gedaan vakinhoudelijk sterker zijn dan startende leraren met een hbo-lerarenopleiding met volledige tweedegraads bevoegdheid.¹² Vakdidactisch en pedagogisch hebben de startende leraren met een minor of module volgens de schoolleiders echter meer te leren. Maar zoals gezegd wordt de beperkte tweedegraads bevoegdheid doorgaans niet als eindstation gezien. Zowel de scholen, als de studenten en de lerarenopleiders geven aan dat het wenselijk is dat leraren (uiteindelijk) de volledige lerarenopleiding afronden.¹³ De resultaten van het evaluatieonderzoek geven ook voldoende vertrouwen dat het grootste deel van de 'afgestudeerden' uiteindelijk ook een educatieve master zal afronden. In het Bestuursakkoord flexibilisering lerarenopleidingen zijn afspraken gemaakt om een leerwerktraject naar een eerstegraads bevoegdheid in te richten voor studenten die de educatieve minor en module hebben gevolgd.¹⁴

In de evaluatie die de WUR heeft uitgevoerd wordt bevestigd dat leraren met een beperkte tweedegraads bevoegdheid op basis van de afronding van een educatieve module, maar ook leraren met een volledige eerstegraads bevoegdheid, een lagere startvaardigheid hebben op het gebied van pedagogisch en didactische vaardigheden dan startende leraren die een hbo-bachelor voor tweedegraads leraar hebben gevolgd. De universitair opgeleide startende leraar heeft dus door de gevolgde vakinhoudelijke bachelor, vakinhoudelijke master, educatieve minor/module, of educatieve master een meer vakinhoudelijk profiel dan de startende tweedegraads leraar die in het hbo is opgeleid. Deze verschillen in accenten weerspiegelen ook in zekere mate de verschillen in behoeftes in de schoolsoorten/klassen waar beide type lerarenopleidingen primair toe opleiden. Voor de educatieve minor en de educatieve module geldt dit des te meer. Om deze reden de tweedegraads bevoegdheid die sinds 2010 aan de educatieve minor is verbonden destijds ook beperkt tot de mavo en de eerste drie leerjaren van de havo en het vwo.

Kwaliteitsborging

De educatieve minor en de educatieve module worden niet zelfstandig geaccrediteerd door de Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO), omdat het geen bachelor- of masteropleiding is. De inhoud van de educatieve minor en educatieve module is vergelijkbaar met onderdelen van de educatieve master (een geaccrediteerde eenjarige lerarenopleiding). De kwaliteitsbeoordeling van de educatieve minor/module wordt

---

¹¹ Lommertzen, J. et al. (2021) p. 24.

¹² Lommertzen, J. et al. (2021) p. 25-26.

¹³ Lommertzen, J. et al. (2021) p. 24 en Pers, M. van der, et al. (2020) p. 51.

¹⁴ Bestuursakkoord flexibilisering lerarenopleidingen (bijlage bij Kamerstuk 27 923, nr. 412).

meegenomen in de visitaties van de betreffende opleidingen die in opdracht van de universiteiten worden uitgevoerd.

Afloop experiment

Het experiment educatieve module loopt af op 1 juli 2022. Afloop van het experiment heeft tot gevolg dat leraren die hun bevoegdheid hebben verkregen op basis van een educatieve module onbevoegd raken, omdat de wettelijke grondslag van hun bevoegdheid vervalt. Daarnaast zouden studenten vanaf studiejaar 2022/2023 zich niet meer in kunnen schrijven voor een educatieve module, waardoor het aantal studenten aan een lerarenopleiding mogelijk zal afnemen en daarmee ook het aantal potentiële leraren. Door het aanhankelijk maken van dit voorstel van wet bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal wordt het experiment voor de duur van de behandeling van het wetsvoorstel verlengd. Op deze manier blijft de opgedane bevoegdheid geborgd en blijft instroom in een educatieve module ook voor het studiejaar 2022-2023 mogelijk.¹⁵

2.1.3 Wettelijk kader educatieve module

Gezien voorgaande wordt voorgesteld de educatieve module te verankeren in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW). Daarnaast wordt voorgesteld om in de Wet voortgezet onderwijs 2020 (hierna: WVO 2020) de bevoegdheid te regelen van leraren die tijdens, of na het experiment, een educatieve module hebben afgerond.

Studenten die een educatieve module gaan volgen, hebben – in tegenstelling tot de studenten die een educatieve minor volgen – de bacheloropleiding reeds afgerond. Om ervoor te zorgen dat een student die een educatieve module volgt onder vergelijkbare condities kan studeren als een student die een educatieve minor volgt, vereisen een aantal zaken omtrent de educatieve module een aparte regeling in de WHW. Dit betreft, ten eerste, dat wordt opgenomen in de WHW dat een inschrijving voor een educatieve module een inschrijving voor een bacheloropleiding is. Op deze manier kan de student ook gebruik maken van zijn (resterende) recht op studiefinanciering.¹⁶ Ten tweede moet worden geregeld dat de bekwaamheid van de student die een educatieve module heeft afgerond zal worden vermeld op (het reeds bestaande instrument) 'verklaring van afgelegde vakken en bekwaamheidseisen'. Dit is nodig omdat de universiteiten niet zoals bij de educatieve minor de mogelijkheid hebben om op een bachelorgetuigschrift te vermelden dat de student aan de geldende bekwaamheidseisen voldoet (de student heeft immers het bachelorgetuigschrift reeds verworven). De universiteit zal, net als bij de bachelor- en mastergetuigschriften, op deze verklaring vermelden in hoeverre aan de bekwaamheidseisen zoals vermeld in het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel is voldaan.

De educatieve module beoogt, net als de minor, studenten op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met het beroep van leraar en in te groeien in het beroep. Het is daarbij belangrijk dat de financiële drempels niet hoger zijn dan voor de educatieve minor of de reguliere lerarenopleiding. Daarom wordt voorgesteld om de vergoeding die universiteiten kunnen vragen voor de module te maximaliseren op een tarief dat vergelijkbaar is met het wettelijk collegegeld. Voor het programma van 30 studiepunten kan een universiteit dus maximaal een vergoeding vragen ter hoogte van de helft van het wettelijk collegegeld.

Het is ten slotte van belang dat studenten voldoende vakinhoudelijke kennis hebben voordat ze kunnen leren hoe ze deze kennis kunnen overbrengen. De educatieve module is een pedagogisch en (vak)didactisch programma dat voortbouwt op de kennis die

---

¹⁵ Zie artikel 1.7a, vierde lid, WHW.

¹⁶ Op het moment dat een student zich op een later moment inschrijft voor de eenjarige educatieve master, krijgt hij voor die master alsnog recht op een extra jaar studiefinanciering. Hij zal deze master echter in een kortere tijd kunnen afronden omdat hij vrijstellingen kan krijgen op grond van de tijdens de educatieve module verworven kennis en vaardigheden.

studenten hebben opgedaan in hun voorgaande vakinhoudelijke bacheloropleiding. Bij inschrijving voor een educatieve module zal daarom de vooropleidingseis (blijven) gelden dat de student een vakinhoudelijke bacheloropleiding heeft afgerond.

2.2 Verwantschapstabel educatieve minor

In de huidige situatie is een leraar op grond van artikel 7.12 van de WVO 2020 bevoegd tot het geven van onderwijs in de mavo en de eerste drie leerjaren van havo en vwo als hij in het bezit is van een getuigschrift van een bacheloropleiding als bedoeld in artikel 7.3a, eerste lid, onderdeel a, WHW, waaruit blijkt dat hij ten minste 30 studiepunten met goed gevolg heeft besteed aan voorbereiding op het geven van onderwijs in een vak in die leerjaren dat inhoudelijk met zijn opleiding overeenkomt, en hij heeft voldaan aan de bekwaamheidseisen voor het onderwijs dat hij zal geven. In de Regeling verwantschapstabel educatieve minor is vervolgens geregeld welke getuigschriften van bacheloropleidingen in combinatie met de educatieve minor de bevoegdheid verlenen tot het geven van bepaalde vakken.

2.2.1 Probleem en doelstelling

Universitaire lerarenopleidingen kunnen op grond van de huidige regelgeving geen verklaring van bekwaamheid afgeven aan studenten van wie hun vooropleiding niet is opgenomen in de verwantschapstabel, maar die wel vakinhoudelijk over voldoende bagage beschikken om leraar te worden in een bepaald schoolvak. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om studenten die extra keuzevakken hebben gevolgd om hun vakinhoudelijke expertise aan te vullen.

Bij de toelating tot de educatieve *master* heeft de universiteit daarentegen wel de mogelijkheid om de vakinhoudelijke bekwaamheid van studenten te toetsen op basis van het individuele studieprogramma of de portfolio van de student. De universiteiten hebben daarbij onderling afspraken gemaakt over welke vooropleidingen in ieder geval toegang geven tot de lerarenopleiding en daarmee uiteindelijk ook kunnen leiden tot een bevoegdheid.

Voor de educatieve minor bestaat deze mogelijkheid niet. Naast dat de huidige regelgeving geen ruimte biedt voor een individuele afweging, is het ook niet mogelijk gebleken om op voorhand alle mogelijk combinaties van schoolvakken en vooropleidingen te voorzien, te toetsen en op te nemen in de Regeling verwantschapstabel educatieve minor. Hierdoor komt het geregeld voor dat eerst de volledige procedure voor opname in de verwantschapstabel moet worden afgerond, voordat een bevoegdheid aan een student kan worden verleend.

Uit de evaluatie van de WUR blijkt dat, hoewel de verwantschapstabel formeel niet de toelating regelt, deze indirect een belemmerende werking heeft op de instroom, omdat deze bepalend is voor het toekennen van een bevoegdheid na afronding van de educatieve minor en module. De onderzoekers verwachten dat afschaffen van de verwantschapstabel een positieve invloed zal hebben op de instroom voor de educatieve module.¹⁷

Met dit wetsvoorstel wordt beoogd meer ruimte te bieden voor universiteiten om individuele kennis en vaardigheden van studenten te wegen bij de afgifte van een verklaring dat voldaan is aan de bekwaamheidseisen voor leraar na afronding van de educatieve minor. Doel is hiermee de aantrekkelijkheid van de minor te verhogen en daardoor meer leraren op te leiden met een beperkte tweedegraads bevoegdheid. Het uiteindelijke doel is dat deze studenten in de toekomst een opleiding tot een volledige eerstegraads bevoegdheid zullen afronden, omdat zij deze door middel van vrijstellingen (op basis van een afgeronde educatieve minor/module) sneller kunnen afronden.

2.2.2 Voorstel

---

¹⁷ Pers, M. van der, et al. (2020) p. 34 en 71.

Met dit wetsvoorstel wordt voorgesteld om de verantwoordelijkheid voor de beoordeling van de verwantschap van de vooropleiding bij de universiteiten te beleggen, zodat de individuele opleidingsroute van de student meegewogen kan worden bij het afgeven van een verklaring van bekwaamheid die leidt tot een bevoegdheid voor het geven van onderwijs. Dientengevolge wordt voorgesteld niet langer in de Regeling verwantschapstabel educatieve minor vast te leggen met welke vooropleiding een student die een minor heeft afgerond voldoet aan de bekwaamheidseisen voor een bepaald schoolvak. Dit komt overeen met hoe het is geregeld bij reguliere bachelor- en masteropleidingen die leiden tot een onderwijsbevoegdheid.

Op grond van de WVO 2020 is iemand bevoegd tot het geven van onderwijs als uit het getuigschrift dan wel de verklaring blijkt dat hij voldoet aan de bekwaamheidseisen voor het onderwijs dat hij geeft. In het geval van de educatieve minor en module gaat het specifiek om alle vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische bekwaamheidseisen, voor zover deze van toepassing zijn op het betreffende schoolvak en het onderwijs in de mavo en de onderbouw van de havo en het vwo. De programma 's van de meest voorkomende vooropleidingen zijn reeds door de universiteiten beoordeeld op vakinhoudelijke verwantschap aan schoolvakken, omdat deze vakinhoudelijke verwantschap ook een voorwaarde is voor toelating tot de educatieve master. Als een opleiding niet voldoende verwant is, kan de universiteit, net als bij toelating tot de educatieve master, ook de individuele kennis en kunde van een student in aanmerking nemen en de reeds opgedane kennis en vaardigheden toetsen aan de vakinhoudelijke bekwaamheidseisen. Het programma van de educatieve minor, en dus ook van de module, is zo ingericht dat een student door het volgen van deze opleiding in combinatie met zijn vooropleiding moet kunnen voldoen aan de bekwaamheidseisen die geformuleerd zijn in het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel. De examencommissie van de universiteit moet ten slotte toetsen of aan de vakinhoudelijke vooropleidingseisen is voldaan en als dat het geval is, moet dit op het bachelordiploma dan wel de verklaring worden vermeld.

2.3 Verbreding recht op studiefinanciering hbo-lerarenopleidingen

Een student die een vierjarige lerarenopleiding in de tweede graad volgt, kan deze opleiding in een jaar doorlopen als hij al een vakinhoudelijke bachelor heeft afgerond die verwant is aan de betreffende lerarenopleiding. Dit verkorte traject wordt ook wel een 'kopopleiding' genoemd. De hogescholen hebben onderling afspraken gemaakt over welk vooropleidingen vakinhoudelijk voldoende verwant zijn om tot 180 studiepunten aan vrijstelling voor de verwante lerarenopleiding te leiden. Een student die de kopopleiding volgt, heeft op grond van artikel 5.2a van de WSF2000 recht op een extra jaar studiefinanciering als hij al een bachelor heeft afgerond en deze bachelor en de te volgen lerarenopleiding beide staan vermeld in de verwantschapstabel in de bijlage bij de Regeling Studiefinanciering 2000. De minister past deze tabel periodiek aan op basis van de onderlinge afspraken die tussen de hogescholen zijn gemaakt.

2.3.1 Probleem en doel

De verwantschapstabel beperkt de toelating tot de kopopleidingen. Studenten die net niet de benodigde 180 studiepunten vrijstelling kunnen krijgen omdat hun vooropleiding niet voldoende verwant is aan de betreffende lerarenopleiding, maar die wel de vakdeficiëntie tijdens het jaar van de kopopleiding zouden kunnen wegwerken, worden nu niet toegelaten of hebben – indien ze wel worden toegelaten – volgens de wet geen recht op een extra jaar studiefinanciering. Het zorgvuldig op verwantschap beoordelen en toevoegen van nieuwe opleidingen aan de tabel en het publiceren van de gewijzigde Regeling is bovendien een tijdrovend proces. Het gevolg hiervan is dat studenten die aansluitend een kopopleiding willen volgen, maar waarvan hun opleiding nog niet in opgenomen in de verwantschapstabel, geen recht hebben op een extra jaar studiefinanciering. In beide gevallen worden minder studenten tot leraar opgeleid, terwijl er in deze sector juist grote tekorten zijn. Het doel van het wetsvoorstel is om de beperking die deze verwantschapstabel vormt, op te heffen.

2.3.2 Voorstel

Dit wetsvoorstel beoogt het mogelijk te maken dat elke gediplomeerde van een vakgerichte bacheloropleiding een extra jaar studiefinanciering kan krijgen voor het volgen van de hbo-lerarenopleiding. De tabel in de bijlage bij de Regeling Studiefinanciering 2000 vervalt diensgevolge en de toelatingscommissies van de tweedegraads lerarenopleidingen toetsen zelf, net als nu het geval is, hoeveel vrijstelling een student kan worden verleend op grond van de verwantschap tussen zijn vooropleiding en de lerarenopleiding. De voorwaarden voor een extra jaar studiefinanciering worden daarmee gelijkgetrokken aan de voorwaarden die gelden voor een extra jaar studiefinanciering voor de universitaire lerarenopleiding.

2.4 Verklaring afgelegde vakken en opgedane bekwaamheid

De universiteiten hebben hun lerarenopleidingen de afgelopen tien jaar gebundeld in bredere masters. In plaats van (soms erg kleine) aparte lerarenopleidingen voor elk schoolvak zijn bredere opleidingen ontstaan voor bijvoorbeeld de talen of de zaakvakken. Binnen deze bredere opleidingen volgen studenten nog steeds een route gericht op de bevoegdheid in een bepaald schoolvak. Studenten die een master van de lerarenopleiding hebben behaald waarop hun bekwaamheid voor een schoolvak is vermeld, zijn bevoegd om les te geven in dat schoolvak in het eerstegraadsgebied. Universiteiten kunnen echter niet tweemaal hetzelfde masterdiploma afgeven, ook niet aan gediplomeerden van brede universitaire lerarenopleidingen die hun vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid en bevoegdheid hebben verbreed naar een extra (vaak aanpalend) vak. De student is dan weliswaar bekwaam voor dit extra vak, maar niet bevoegd, omdat zijn bekwaamheid niet blijkt uit een bachelor- of mastergetuigschrift. Dit wetsvoorstel beoogt het mogelijk te maken dat universiteiten naast een getuigschrift ook een 'verklaring afgelegde vakken en opgedane bekwaamheid' kunnen verstrekken aan gediplomeerden van brede universitaire lerarenopleidingen, indien deze gediplomeerden zich binnen dezelfde opleiding voor een extra vak hebben bekwaamd. Daarnaast wordt voorgesteld de WVO 2020 aan te passen zodat de deze verklaring ook kan leiden tot een bevoegdheid.

Deze mogelijkheid is bedoeld voor die gevallen waarin het niet mogelijk is om voor de tweede keer hetzelfde masterdiploma uit te reiken.

3. Gevolgen (met uitzondering van financiële gevolgen)

3.1 Gevolgen voor het doenvermogen van de student

Er zijn geen effecten van dit wetsvoorstel op het doenvermogen van studenten.

3.2 Gevolgen voor de gendergelijkheid

Dit wetsvoorstel verruimt de mogelijkheden voor studenten om een opleiding te volgen en daarmee een bevoegdheid te verwerven. Een student krijgt hiermee een tweede kans om alsnog na zijn bachelor het programma van de educatieve minor te volgen. De mogelijkheid om eerst een educatieve module te volgen en op een later tijdstip de volledige eerstegraads lerarenopleiding, maakt het totale opleidingstraject tot leraar daarnaast makkelijker te combineren met werk, gezin of andere taken en activiteiten. Studenten van een tweedegraadslerarenopleiding komen ook in aanmerking voor een extra jaar studiefinanciering als hun vooropleiding net iets minder verwant is met de betreffende lerarenopleiding. Deze groep studenten hoeft hierdoor minder te lenen of bij te werken.

Dit wetsvoorstel heeft hierdoor mogelijk ook een licht positief effect op de gendergelijkheid, omdat een opleiding tot leraar beter te combineren is met een gezin of mantelzorg en vrouwen in de praktijk deze rollen vaker op zich nemen.

3.3 Gevolgen voor de vakinhoudelijke bekwaamheidseisen voor leraren

Met dit wetsvoorstel worden geen wijzigingen aangebracht aan het vakinhoudelijke,

(vak)didactische of pedagogische eindniveau dat een student moet aantonen voor het verkrijgen van een bevoegdheid, zoals vastgelegd in de Wet voortgezet onderwijs en het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel. Hoewel het in een aantal gevallen makkelijker wordt om de bekwaamheid van studenten individueel te toetsen, zullen deze studenten bij het afstuderen nog steeds moeten voldoen aan dezelfde bekwaamheidseisen om uiteindelijk een bevoegdheid te verwerven.

3.4 Gevolgen voor de regeldruk

De administratieve lasten die gemeoid zijn bij de maatregelen in dit wetsvoorstel zijn zeer beperkt, omdat zoveel mogelijk gebruik gemaakt wordt van bestaande instrumenten. De totale kosten voor de uitbreiding van de administratieve lasten worden geschat op €180.900. Het betreft grotendeels kosten die gemeoid zijn met de administratie rond de af te geven verklaring als een student de educatieve module heeft afgerond.

PM Toets ATR

3.5 Gevolgen voor de privacy

Uit dit wetsvoorstel komen geen eigenstandige verwerkingen van persoonsgegevens voort. Voor de inschrijving, aanvraag studiefinanciering en uitreiking van een verklaring worden persoonsgegevens verwerkt, maar deze verwerking valt binnen de huidige wettelijke regeling. Dit wetsvoorstel heeft dan ook zelfstandig geen gevolgen voor de persoonlijke levenssfeer van studenten.

4. Uitvoerings- en handavingsgevolgen

PM uitvoeringstoets DUO

5. Financiële gevolgen

Universiteiten krijgen geen specifieke bekostiging voor het aanbieden van de educatieve module. Wel ontvangen ze alsnog volledige bekostiging voor de eenjarige educatieve master op het moment dat een student zich op een later tijdstip hiervoor inschrijft om een volledige eerstegraads bevoegdheid te halen. De student zal op dat moment niet meer het volledige programma van die master volgen, omdat hij in de regel vrijstellingen zal ontvangen voor een aantal onderdelen die gericht zijn op de praktische beroepsvoorbereiding en die overeenkomen met de inhoud van het programma van de minor en module. Dit onderdeel van het wetsvoorstel heeft daarom ook geen gevolgen voor de begroting.

De vervanging van de verwantschapstabel educatieve minor door een individuele toetsing heeft geen financiële consequenties. Dit geldt ook voor de mogelijkheid voor universiteiten om via een aanvullende verklaring bekwaamheid voor een aanvullend schoolvak vast te leggen.

Het verruimen van de voorwaarden voor studiefinanciering voor een hbo-lerarenopleiding leiden tot een structurele extra uitgave van € 251.000 per jaar, vanaf 2025.

6. Consultatie

6.1. Consultatie tijdens ontwerpproces

Oorspronkelijk was het de bedoeling dat de uitkomsten van de evaluaties en het vervolg op het experiment meegenomen zouden worden in de beleidsontwikkeling naar aanleiding van een eindadvies van de Commissie Onderwijsbevoegdheden. Deze commissie had de opdracht om uitgangspunten te formuleren voor een nieuwe vorm voor lerarenopleidingen die aan zou moeten sluiten op de adviezen van de commissie op het gebied van het bevoegdhedenstelsel in het onderwijs.

Omdat de commissie haar werk voortijdig heeft beëindigd en daarom ook niet is

toegekomen aan een uitgebreid advies over de lerarenopleidingen, is alsnog een aparte verkenning uitgevoerd voor dit wetsvoorstel. Tijdens deze verkenning is uitgebreid gesproken met lerarenopleiders en hun vertegenwoordigers over de wijze waarop het experiment een vervolg moest krijgen.

Ook is daarbij gekeken naar andere korte routes voor mensen die al een vakinhoudelijke opleiding hebben afgerond en de knelpunten die daarbij worden ervaren door hogescholen en universiteiten. Daarbij zijn ook informatieve verkennende gesprekken gevoerd met o.a. NVAO, Inspectie, DUO, VO-Raad. Tijdens deze gesprekken gaven de meeste gesprekspartners aan dat het wat hen betreft wenselijk is om aparte routes voor specifieke doelgroepen zoveel mogelijk binnen de reguliere bachelor- en masterprogramma's van de lerarenopleidingen vorm te geven en de verantwoordelijkheden conform te beleggen. Hiermee is de inhoudelijke samenhang tussen de routes en de reguliere opleidingen volgens hen beter te organiseren en beter geborgd via de interne kwaliteitszorg en de accreditatie. Dit past beter bij het integrale karakter van het beroep van leraar waar vakinhoud, pedagogiek en didactiek nauw verweven zijn. Bovendien biedt dit meer mogelijkheden tot maatwerk voor studenten, omdat het makkelijk wordt om op maat onderdelen van de reguliere opleiding toe te voegen of weg te laten afhankelijk van wat een student nog moet leren.

Met de VSNU en de Interuniversitaire commissie Lerarenopleidingen (ICL) is vervolgens diepgaand gesproken over de wijze waarop het aanbieden van de educatieve minor na de bachelor mogelijk kan worden gemaakt. Tijdens deze gesprekken gaven de universiteiten aan dat het niet mogelijk is om de minor na de bachelor te volgen als onderdeel van het masterprogramma van de lerarenopleiding, omdat dan de eis dat al een master moet zijn afgerond voordat begonnen kan worden aan de lerarenopleiding zou moeten komen te vervallen. Hierdoor zou dan niet meer hetzelfde niveau kunnen worden gehaald met de lerarenopleiding als nu het geval is, omdat in het masterprogramma van de lerarenopleiding wordt voortgebouwd op de in de voorgaande master opgedane (vak)kennis en vaardigheden.

6.2. Uitvoeringstoetsen (Inspectie, DUO)

PM

7. Overgangsrecht en beoogde inwerkingtreding

Het Experiment educatieve module eindigt per 1 juli 2022. Het wetsvoorstel beoogt onder andere dit experiment wettelijk te verankeren. Inwerkingtreding direct aansluitend aan het aflopen van het experiment zal waarschijnlijk niet worden gehaald. De beoogde inwerkingtredingsdatum is daarom nu gesteld op 1 september 2023. In artikel 7.12, tweede lid, WVO 2020 wordt geregeld dat de studenten die op grond van het experiment een bevoegdheid hebben verworven, deze bevoegdheid blijven behouden. In het voorgestelde artikel 18.100 WHW wordt het overgangsrecht geregeld voor de studenten die op het moment van inwerkingtreding van het wetsvoorstel een educatieve module volgen. Deze inschrijving wordt van rechtswege omgezet naar een inschrijving onder het nieuwe regime, met dien verstande dat de vergoeding gebaseerd blijft op de vergoeding zoals opgenomen in het experiment.

II. Artikelsgewijs

Artikel 1

Onderdeel A (wijziging artikel 1.1 WHW)

De definitie in artikel 1.1 introduceert de educatieve module als begrip in de WHW. Hiermee wordt het experiment Educatieve module wettelijk verankerd. De educatieve module is de educatieve minor die na afronding van de bachelor alsnog gevolgd kan worden. De educatieve minor en de educatieve module bereiden een student voor op het geven van onderwijs in een bepaald vak in de mavo en de onderbouw van de havo en het vwo. Hiermee wordt de bevoegdheid verworven als bedoeld in artikel 7.12 WVO 2020. De educatieve module omvat ten hoogste dertig studiepunten. Dit, is het aantal

studiepunten dat op grond van artikel 7.12 WVO 2020 noodzakelijk is om de bevoegdheid om onderwijs te mogen geven in een bepaald vak te kunnen verwerven.

Omdat het begrip op meerdere plaatsen in de wet wordt gebruikt is omwille van de leesbaarheid van de wet besloten een definitie in de wet op te nemen, waardoor overal in de wet hetzelfde begrip wordt gebruikt.

Onderdeel B (wijziging artikel 7.11 WHW)

Met de wijziging van artikel 7.11, vijfde lid, wordt geregeld dat op de verklaringen die een examencommissie kan afgeven ook melding wordt gemaakt van een eventueel verworven bevoegdheid en bekwaamheid. Hiermee worden twee situaties geregeld.

Afronding educatieve module

Wanneer een student een educatieve module afrondt nadat de student eerder een bacheloropleiding heeft afgerond kan deze daarmee een bevoegdheid verwerven. De educatieve module wordt regulier als minor aangeboden binnen de bacheloropleiding in het wetenschappelijk onderwijs. De module wordt niet afgesloten met een examen. Er kan dus geen getuigschrift worden uitgereikt na afronding van de educatieve module. Om die reden kan student een verklaring aanvragen. Bij succesvolle afronding van de module verwerft de student de in artikel 7.12 WVO 2020 neergelegde bevoegdheid. Daartoe wordt op de verklaring melding gemaakt van het voldoen aan de bekwaamheidseisen voor het geven van onderwijs in een bepaald vak.

Uitbreiding bestaande onderwijsbevoegdheid

Wanneer een docent reeds een onderwijsbevoegdheid heeft verworven door afronding van de educatieve master, als bedoeld in artikel 7.30c WHW, en daarna diens vakinhoudelijke bevoegdheid zou willen uitbreiden, dan wordt in voorkomende gevallen de educatieve master (deels) gevolgd met het oog op het verwerven van – met name – vak gerelateerde didactische bekwaamheden. Dan kan op grond van artikel 7.11, tweede lid, niet – opnieuw – een getuigschrift worden uitgereikt. Om te borgen die docent bij uitbreiding van diens bevoegdheid een bewijsstuk heeft waaruit de bekwaamheid en bevoegdheid blijkt, wordt het ook in deze gevallen mogelijk om op een door de student aan te vragen verklaring melding te maken van de verworven bevoegdheid.

Onderdeel C (wijziging artikel 7.24 WHW)

De educatieve module is een deel van een bacheloropleiding in het wetenschappelijk onderwijs. Inschrijving geschiedt dan ook voor die bacheloropleiding, met dien verstande dat inschrijving slechts plaatsvindt met het oog op deelname aan de educatieve module (onderdeel D). De educatieve module is bedoeld voor studenten die reeds in het bezit zijn van een bachelor graad in het wetenschappelijk onderwijs. Dat is ook een vereiste dat volgt uit artikel 7.12 van de WVO 2020. Degene die die nog niet beschikt over een bachelor graad in het wetenschappelijk onderwijs kan niet deelnemen aan een educatieve module, maar zal als onderdeel van een reguliere bacheloropleiding in het wetenschappelijk onderwijs deel kunnen nemen aan een educatieve minor. Om dit te regelen dat slechts degene zich kan inschrijven voor de educatieve module die reeds in het bezit is van een graad bachelor in het wetenschappelijk onderwijs, wordt in artikel 7.24, vijfde lid, de vooropleidingseis voor de educatieve module vastgesteld.

Onderdeel D (wijziging van artikel 7.32 WHW)

Het uitgangspunt is dat inschrijving plaatsvindt voor een opleiding of in geval van inschrijving bij de Open Universiteit voor één of meerdere onderwijseenheden. Degene die wil deelnemen aan de educatieve module zal zich in moeten schrijven voor de bacheloropleiding waarvan deze module onderdeel uitmaakt, maar zal niet de gehele opleiding gaan volgen. Om die reden wordt deze mogelijkheid tot inschrijving, in dit specifieke geval, geëxpliciteerd met dit wetsvoorstel. De inschrijving zal dan plaatsvinden als inschrijving in de bacheloropleiding waar de module onderdeel van

uitmaakt. Degene die is ingeschreven voor deze educatieve module heeft slechts het recht om deel te nemen aan het onderwijs dat behoort tot de educatieve module.

Studenten die zich inschrijven voor een educatieve module hebben dezelfde rechten en plichten als alle andere studenten die ingeschreven zijn voor een hele opleiding.

Onderdeel E (wijziging artikel 7.49a WHW)

Van de bestaande systematiek voor een vergoeding voor deelname aan een premaster wordt gebruik gemaakt bij deelname aan een educatieve module. In artikel 7.49a wordt geregeld dat voor deelname aan de premaster een vergoeding gevraagd kan worden door de instelling en de plicht tot betaling daarvan. Hiermee wordt afgeweken van het feit dat voor deze deelname collegegeld is verschuldigd. Inschrijving voor een educatieve module is per definitie een inschrijving waarbij de student reeds in het bezit is van een graad, waardoor – indien de collegegeldsystematiek gevolgd zou worden – instellingscollegegeld verschuldigd zou zijn. Gekozen is – in lijn met het experiment – om in dit geval, net als bij de premaster, een vergoeding te vragen voor de deelname aan de educatieve module. In artikel 7.49b WHW wordt de hoogte daarvan gereguleerd.

Indien de educatieve module gelijktijdig zou worden gevolgd met een andere opleiding waarvoor de student wettelijk collegegeld, als bedoeld in artikel 7.45a WHW, is verschuldigd, dan wordt de student vrijgesteld van het betalen van een vergoeding.

Onderdeel F (wijziging van artikel 7.49b WHW)

De studielast van de educatieve module bedraagt dertig studiepunten. Voor de vergoeding is aangesloten bij de reeds bestaande regeling in het vierde en vijfde lid. Wanneer de educatieve module 30 studiepunten omvat betaalt de student dus de helft van het wettelijk collegegeld als bedoeld in artikel 7.45a, eerste lid, WHW, tenzij het een student betreft die niet tot één van de groepen van personen, bedoeld in artikel 2.2 van de Wet studiefinanciering 2000 behoort, of de Surinaamse nationaliteit bezit.

Onderdeel G (invoegen artikel 18.100 WHW)

De inschrijving van degene die op het moment van inwerkingtreding van deze wet is ingeschreven voor een educatieve module op grond van artikel 27, derde lid het Besluit experimenten flexibel hoger onderwijs (het experiment Educatieve module) worden van rechtswege omgezet in een inschrijving voor een met deze wet geïntroduceerde educatieve module. Hiermee wordt geborgd dat degene die aan de educatieve module deelneemt op grond van het experiment de module kan voortzetten. Om te voorkomen dat degene op grond van 7.49a op dat moment een vergoeding verschuldigd is, wordt voorgesteld om de verschuldigdheid en de hoogte van een vergoeding conform artikel 27, derde lid, van het Besluit experimenten flexibilisering hoger onderwijs vast te stellen. In de praktijk betekent dit dat student de module kan voortzetten en na afronding een verklaring op grond van het voorgestelde artikel 7.11, vijfde lid, ontvangt.

Artikel II

Artikel 5.2a Wet studiefinanciering 2000

In het huidige artikel 5.2a van de WSF 2000 is geregeld dat ho-studenten die een zogenoemde 'kopopleiding' volgen (60 studiepunten aan onderwijseenheden van het programma van een vierjarige hbo-lerarenopleiding) en voorafgaand een aan die opleiding 'verwante' bacheloropleiding hebben afgerond, eenmalig recht hebben op een extra jaar prestatiebeurs hoger onderwijs. Een lijst met 'verwante' bacheloropleidingen (hbo en wo) is opgenomen in de bijlage bij de Regeling studiefinanciering 2000. Omdat in de praktijk deze lijst en de (indirecte) verwijzing naar deze lijst in de WSF 2000 onbedoelde nadelige gevolgen had (zie voor een verdere toelichting paragraaf 2.2 van de algemene toelichting), is ervoor gekozen deze aanpak te wijzigen. Dit wetsvoorstel regelt dat de voorwaarde dat de hbo-lerarenopleiding verwant is aan de eerder afgeronde bacheloropleiding, niet langer onderdeel is van het recht op een jaar extra

prestatiebeurs hoger onderwijs. Het is aan de examencommissies van de instellingen, zoals nu ook reeds het geval is, om te beoordelen in hoeverre de vooropleiding van een student vrijstellingen oplevert binnen de hbo-lerarenopleiding en om te borgen dat een student bij afronding van die opleiding voldoet aan de bekwaamheidseisen. Daarnaast is de extra aanspraak niet langer beperkt tot de student die voor een kopopleiding ingeschreven staat. Elke ho-student heeft op grond van dit wetsvoorstel eenmalig recht op een extra jaar prestatiebeurs hoger onderwijs, indien deze student is ingeschreven voor een hbo-lerarenopleiding, hij daaraan voorafgaand een bacheloropleiding heeft afgerond, en hij niet eerder een opleiding heeft afgerond in het onderdeel onderwijs. Indien dit wel het geval is, heeft de student namelijk andere manieren van financiële steun tot zijn beschikking (zoals bijvoorbeeld de lerarenbeurs).

Met deze wijziging komt hoofdstuk 6a van de Regeling studiefinanciering 2000 van rechtswege te vervallen.

Artikel III

Onderdeel A

Een van de voorwaarden om bevoegd voor de klas te zijn is geregeld in artikel 7.11, eerste lid, onder a, van de WVO 2020. Dit artikel bepaalt dat leraren in het bezit moeten zijn van een getuigschrift dat is afgegeven op grond van de WHW waaruit blijkt dat de leraar voldoet aan de bekwaamheidseisen voor het onderwijs dat de leraar in dat vak zal geven.

Een getuigschrift kan ingevolge artikel 7.11, tweede lid, van de WHW maar één keer verstrekt worden per opleiding. Dit betekent dat in het geval een bevoegde leraar zijn een bachelor heeft gehaald voor een ander vak of een master heeft gehaald voor een ander vak, geen getuigschrift meer krijgt waaruit blijkt dat hij een onderwijsbevoegdheid heeft verworven voor dat andere vak. Dit wetsvoorstel voegt aan artikel 7.11, vijfde lid, van de WHW daarom de mogelijkheid toe dat een leraar in dat geval een verklaring kan aanvragen waaruit blijkt dat hij bekwaam en bevoegd is om onderwijs te geven in een bepaald vak. Met deze wijziging van artikel 7.11 van de WVO 2020 wordt vervolgens bepaald dat ook leraren die een dergelijke verklaring hebben bevoegd zijn om onderwijs te geven.

Onderdeel B

Artikel 7.12. Educatieve minor en module voor onderwijs in mavo en de eerste drie leerjaren havo en vwo

In artikel III, onderdeel B, van dit wetsvoorstel wordt artikel 7.12 van de WVO 2020 gewijzigd vastgesteld.

Eerste lid

Het huidige artikel 7.12. WVO 2020 biedt bezitters van een wo-bachelorgetuigschrift die binnen hun studie een educatieve minor met goed gevolg hebben doorlopen, de mogelijkheid om tot leraar te worden benoemd in een beperkter deel van het voortgezet onderwijs dan het deel waarop de bekwaamheidseisen voor de leraar vo en docent mbo (hoofdstuk 2, titel 3, van het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel) betrekking hebben, namelijk in het mavo en in de eerste drie leerjaren van havo en vwo. Zij mogen onderwijs geven in het vak dat inhoudelijk voldoende overeenkomt met de betreffende bacheloropleiding.

Het wordt met dit wetsvoorstel mogelijk om ook na het behalen van een getuigschrift van een WO-bachelor of master alsnog een educatieve minor te volgen, de zogenaamde educatieve module. Deze wijziging van artikel 7.12 WVO 2020 regelt dat leraren die

deze route met goed gevolg hebben doorlopen eveneens bevoegd zijn tot het geven van onderwijs in het mavo en de eerste drie leerjaren havo en vwo. Ook zij mogen onderwijs geven in het vak dat inhoudelijk voldoende overeenkomt met de betreffende bachelor- of masteropleiding.

Dit betekent meer specifiek het volgende:

Educatieve minor:

Degene die in het bezit is van een getuigschrift van een bacheloropleiding waaruit blijkt dat diegene ten minste 30 studiepunten met goed gevolg heeft besteed aan voorbereiding op het geven van onderwijs in een vak in die leerjaren dat inhoudelijk met zijn opleiding overeenkomt en waaruit blijkt dat de leraar voldoet aan de bekwaamheidseisen voor het onderwijs dat de leraar in dat vak zal geven, is bevoegd tot het geven van onderwijs in het mavo en de eerste drie leerjaren havo en vwo.

Educatieve module:

Hetzelfde geldt voor degene die in het bezit is van een getuigschrift van een bacheloropleiding of masteropleiding én die tevens in het bezit is van een verklaring als bedoeld in artikel 7.11, vijfde lid, van de WHW waaruit blijkt dat diegene ten minste 30 studiepunten met goed gevolg heeft besteed aan voorbereiding op het geven van onderwijs in een vak in die leerjaren dat inhoudelijk met zijn opleiding overeenkomt en waaruit blijkt dat de leraar voldoet aan de bekwaamheidseisen voor het onderwijs dat de leraar in dat vak zal geven.

Tweede lid

Verder wordt met dit wetsvoorstel de bevoegdheid die was verstrekt aan deze leraren die met goed gevolg de educatieve module bedoeld in het Experiment Educatieve Module hebben afgerond, wettelijk geregeld. Door de aankomende beëindiging van het experiment zou deze bevoegdheid anders komen te vervallen. Met deze wijziging wordt dat voorkomen.

Vervallen van de Regeling verwantschapstabel educatieve minor:

In artikel 7.12, tweede lid, WVO 2020 is nu bepaald dat bij ministeriële regeling worden regels gesteld over welke getuigschriften van de bacheloropleidingen, bedoeld in het eerste lid, de bevoegdheid verlenen tot het geven van de daarbij aan te wijzen vakken. Dit is de zogenaamde Regeling verwantschapstabel educatieve minor. In de verwantschapstabel is aangegeven op grond van welke bacheloropleidingen bepaalde vakken gegeven mogen worden. Met dit wetsvoorstel komt deze regeling te vervallen. Zie voor de beweegredenen het algemeen deel van deze toelichting.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Arie Slob

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Ingrid van Engelshoven

